

૧૬૩૬

ભડળાં વાક્ય.

— ૧૧૬ ૬૩ —

પ્રસિદ્ધ કરનાર

શુક્લ હરજીવન પુસ્તકાલય. [કઠલાલ]

નડીયાદ.

સત્યસાગર પ્રેસ.

ડાકી રાઈટ રાખ્યો છે.

સંવત ૧૯૩૮

ફેબ્રુઆરી ત્રીજાં.

राजेश्री

नेहालाल लाला

भण्डार.

ने

ते सांभलवा तथा वांयतानो पूर्ण लाव,
क्षा, रसिद्ध कविता रचयानी शक्ति तेमण
लापा सुधरती, वपुष्वाती अने स्वदेशमां
नी उत्कंडा वजरेथी तथा आ लघु पण
सिद्ध 'लालाणी वाक्य' दोथी पुरसदे प
नी थयेला आभारनी स्मृति अर्थ, अ-

लि०

प्रसिद्ध करनार.

હાલના જમાનામાં ખેતી એક મોટું વિષય વર્ધ
 પડ્યો છે. ગરીબ અને તવંગર, રૂંદ અને અ-
 ભણ અને ભણેલા, વગર સુધરેલ અને સુધરેલ એ
 સખળાનું મન ખેતીને સુધારવા પર લાગેલું છે; કૃષિ
 ખેતી એ એક અપુલ ભંડાર છે, તેમજ એ સર્વોચ્ચ
 ધંધો છે. કહેવત પણ છે કે “ઉત્તમ ખેતી, મધ્ય
 વ્યાપાર, અને કનિષ્ઠ ચ. કરી” છે અને એ ખરૂં
 છે. આ ખેતીવાડીનો બાપ વરસાદ છે, અને તે
 નુકુળ તેમજ વખતસર હોય તો ખેતી કર
 તીમાં ઘણો ફાયદો થાય છે. આ ફાયદો
 માટે ખેડુનો જ્યાંથી જોઈ માસની કૃષ્ણપ
 ત્યાંથીજ વરસાદની રાહા અધીરા ધર્ષ
 છે. એ લોકોજ રાહા જુએ છે એટલું
 તે સાથે ખીજા ભણેલા બ્રાહ્મણો અને
 પણ ખેતા ખેસે છે. અને તે સમ
 વિદ્વાન પંડિતો અજમાએરા
 તાળા મેળવતા આવ્યા છે .
 માં ઘણું કરીને પ્રખ્યાત ભણ્યાં.

નને આનંદ પમાડતા નજરે પડે છે અને સંભળાવ
છે અને એનાંજ વાક્યો ઉપર મુખ્ય આધાર રાખીને
ખેતી કરે છે.

ઉપર દર્શાવ્યા પ્રમાણે જે કે ભડળી વાક્યો તે-
ઓ યોલે છે ખરા પણ તે ખરાં શુદ્ધ તેમજ અનુ-
ક્રમે હોય એમ નથી તેમજ બધાં તેમના જાણવામાં
પણ ભાગ્યેજ હશે. આ વગેરે વિચાર આવવાથી અ
જાણને લાભકારક થઈ પડે તેમજ ખેતીમાં સાહ્યકારક
એવું “ભડળી વાક્ય” નામનું એક ના’નું પણ ઉ-
પરોગી પુસ્તક સુજ્ઞ જનોની આગળ શોધી તથા સુ
ધારાવી, પ્રસિદ્ધ કરી મુકુ છું.

અંતકાર ભડળી એ કાણ એ વગેરે વૃત્તાંત જાણ
|| પ્રમાણે આપવું જોઈએ એમ ધારી આ હેઠળ ક-
ાવું છું.

તપાસ કરતાં પણ પુરતો આધાર મળી શકતો
નથી તેથી ખાત્રી પૂર્વક કહી શકાતું નથી તોપણ દત
કથા વગેરેથી એમ જણાય છે કે સંવત ૧૨૧૨ અથવા
એ અગ્રસામાં મારવાડમાં હુદુડ કે જેને ઉધડ પણ
વળા લોકો કહે છે એ નામનો બ્રાહ્મણ જોતિષ કા-
મમાં વધારે પ્રવીણ થઈ ગયો. હાલના પ્રમાણે તે ડા-

જી નહોતો તેમ તે ધનવાન નહોતો, વળી શરીર ઉ
 પરથી તેને કાઈ તેજસ્વી પુરુષ પણ ધારે એમ નહું
 નહીં. હુદડે એક નાહાની ઝુંપડીમાં વાસ કીધો હતો
 અને પોતે પોતાનાં બકરાં વગેરે ચરાવતો આજ સ્થી
 તિમાં ગુજરાન ચલાવતો હતો અને ઘણું ખર્ચ તે
 જંગલનોજ વાસી થતો એમ પણ કહેવાય છે. એનાં
 વિષે એક પ્રખ્યાત વાત કહેવાય છે કે જ્યારે સિ-
 હ્દરાજ જયસિંહે સિદ્ધપુરમાં રૂઢ માળો બાંધવાનો
 આરંભ કર્યો ત્યારે તેને ખબર થવાથી તેણે મુહુર્તને
 માટે હુદડે જોશીને બોલાવવા માણસો મોકલ્યાં હતાં.
 મોકલેલાં માણસો હુદડના ગામ પાસે આવી પહોંચ્યાં
 ને પુછ પરછ કરી તેની અશ્ચર્યકારક નાહાની ઝુંપડી
 શોધી કાઢાડી પણ તે ઘેર નહોતો તેથી આમ તેમ
 માણસો તેને શોધતા હતા, એટલામાં તો હુદડ બકરાં
 ને આગળ કરી ખભે વાંશી મુકલે તેમજ જોયા લા-
 ચક વેપે ચાલ્યો આવતો તેમણે જોયા; આજ હુદડ
 હશે એમ તેમને શંકા પણ ન થઈ કારણ એમણે જો
 વાં વખાણ સાંભળ્યાં હતાં તે પ્રમાણે ઉતરી તોએ
 વિચાર પણ કદી કરે એમ નહોતું. હુદડ સાથે સે-
 હેજ વાત થતાંજ જણાઈ આવ્યું કે જેને માટે આ-

શ્રી આઠ્યા છીએ તે તો આજ દેવ મુર્તિ છે પણ
 આતે ત્યાં આવીને બકરાંનું મુદુર્તિ બેસી કે રૂદ્રમાળા
 નું એમ કહી મનમાં હુસ્યા. “ધણીને સૂઝે તે ઢાંક-
 શીમાં.” એમ કહી તેમણે વિચાર્યું કે રાજાનો હુકમ
 છે તો આપણે શું ? આપણે તો ચીઠીના ચાકર છી-
 એ, આમ ધારી હુદડને વૃત્તાંત કહી સંભળાવ્યું.
 અને તેને યોતાની સાથે લેઈ સત્વર રસ્તો લીધો. હુ
 દડે સ્નાનાદિક કીધા વિના બ્રાહ્મણ છતાં ભોજન રા-
 જનાં તેડવા આવેલાં મણસો સમક્ષ કીધેલું અને
 સિદ્ધપુર આવતાં તો બેસીખાવા પવિત્રતા બતાવતા
 જમીન ખોદાવતા હતા એ સંવત્નું બેઈ માણસો ખડ
 ખડીને હુસ્યા પણ વધારે વાત લંબાવી નહીં. આ-
 ખરે સિદ્ધપુર પહોચ્યા પછી હુદડને સિદ્ધરાજ આ-
 ગળ રજુ કીધા અને સવળો વૃત્તાંત કે જે યોતે બેઈ
 આશ્ચર્ય પામ્યા હતા તે હુયો કહી સંભળાવ્યો કે
 બધી સિદ્ધરાજ પણ હુસ્યો અને આશ્ચર્ય પામ્યો તે
 મજ વિચારવા લાગ્યો. બ્યારે રૂદ્રમાળાના ખાટ મુ-
 હુર્તનેા સમય થયો ત્યારે રાજમંડળાદી સર્વે તે હેઠાણે
 મળ્યું અને સિદ્ધરાજે હુદડને યોતાના મનમાં પુખ્ત
 હસી એનું વિધાયજ બોલા પાશે નાખવાના સ્થળ

આગળ બોલાવ્યો. સર્વ ક્રીયા થયા પછી. તે સ્થળે ખીલી દાઢાં કે જે બેઠું હુડે સિદ્ધરાજને કહ્યું કે આ ખીલી શેષ નાગના માથા ઉપર આવેલી છે કે જે કહેવું સાંભળતાં વારજ સર્વ મંડળ ખડખડીને હુસ્ત્યું અને તેને ગાંડામાં ગણી કાઢાડ્યો. સિદ્ધરાજે કહ્યું શેષ નાગ ક્યાં ને ખીલી ક્યાં? હુડે તમે કહો છો તે માનવામાં આવતું નથી. હુડે ખીલી કાઢીને બેવા પિનતી કીધી કે જે પરથી સિદ્ધરાજે કહાવી બેઠું તે આશી લોહીનાળો દીઠી અને તે બેતાંજ સિદ્ધરાજ તથા લોકા નિસ્મય થયા. ખીલી ફરી દાઢાં કે તરતજ હુડે કહ્યું કે આ બરોબર બેઠી નહીં તેથી અમુક વગતમાં કુદમાળો પડશે. આ સંબળું થઈ રહ્યા પછી બેશી પોતાને ગામ ગયા અને ધંધે વળ્યા.

આ બિના ખીલું દંત કથા એમ કહે છે કે કાઈ રાજાના રાજ્યમાં ઘણા વરસ સુધી વૃષ્ટી ન થઈ કે જેથી પ્રજા વીડા પામવા લાગી, ગરીબ લોકા ભૂખે મરણ પામ્યા, અને ખેતુ આદી પણ નાશ પામવા લાગ્યું જેથી રાજા ચીંતાનુર થયો અને તેણે બ્રાહ્મણોને બેઠા કરી સના ભરી, વરસાદ ન આવવાનું કારણ

પુષ્પયું પણ એ વિષે પુરતો જવાબ કાઢીથી દેવાયો
 હોઈ. કાઢીએ સભામાં તેને કહ્યું કે હુદુડ નામે એક
 બ્રાહ્મણ છે તે આવા કામમાં વધારે પ્રવિણ છે માટે
 આપ એમને બોલાવીને પુછો; જેથી રાજાએ તપા-
 ૧ તપાસ કરાવીને પોતાની હુજુરમાં બોલાવી
 મનેલો વૃત્તાંત કહ્યો અને તે સાથે તેને સ-
 ૧૧વીને કહ્યું કે જો તમે કારણ નહીં કહો
 અને તમારૂં વિધાયબળ અજમાવી વૃષ્ટી બંધ થઈ છે
 તે નહીં છોડાવો તો હું દેહાંત દંડ દેઈશ એ નક્કી
 સમજાવે. બ્રાહ્મણભાઈ લાડુમાંજ રાગ અને તે સાથેજ
 લગાઈ કરવી ગમે પણ આતો મહા સંકટ આવ્યું તે
 થી હુદુડ ગભરાયો તો ખરો પણ વિચારીને રાજાને
 કહ્યું કે જો હું કારણ આપને જણાવીશ તો માફ મૂ-
 ૧૨ ત્યું થશે. રાજા બોલ્યો કે નહીં કહો તો હું દંડીશ ન-
 ૧૩ હીં કર પણ એમજ થવાનું છે તો સાફ તો એજ
 છે કે પ્રજાને માટે તમારે દેહ તજવો. “રાજ હઠ
 બાળ હઠ અને સ્ત્રી હઠ” એ કહેવત આ વખતે હુ-
 ૧૪ ડને યાદ આવી અને તેણે વિચાર્યું કે હવે ઉગરવા
 નો રસ્તો નથી. વિચારમાં જોઈ રાજાએ કહ્યું કે ત-
 ૧૫ મારા મૂઆ પછી કુટુંબનું હું પોષણ કરાશ માટે

મેની ક્રીકર રાખવી નહીં. રાજાની હઠથી હુડડને
 તાબે થવું પડ્યું અને હુડડ રાજાને સાથે લેઈ ગામ
 માં નીકળ્યો અને એક કુંભારના ઘરમાં પેઠા; આમ
 તેમ બેતાં એક ગાદી હાલતી દીઠી તે ઉપરથી તેણે
 રાજાને કહ્યું કે વરસાદને મંગળે ખાળ્યો છે અને તે
 અહીંજ છે માટે ગાત આગરીને હું તેને અહીંથી
 કાઢાડું હું એવ કહીને તેણે ગાદીને ઉપાડી તે અટ
 રાજા ઉપાડી મંગળ હુડડની સાથે થયો કે જેથી હુ-
 ડડ ભય પામીને નહો પણ આગરી મંગળને તાબે
 થવું પડ્યું. હવે તારે જે કરી હવું હોય તે અટ કરી
 લે એવું બંધારે મંગળે કહ્યું ત્યારે હુડડે ક્ષમા માગી
 પણ મંગળે માન્યું નહીં. મંગળ છુટતાં વરસાદ તે
 સત્વર એકદમ થયો પણ બિચારો શુદ્ધ બેહોશ થઈ
 ગયો પણ થોડીવાર સાવધ થઈને ઘેર ગયો અને ભ
 ડળીકે જે તેને એકજ ઘણી વાહલી પુત્રી હતી તેને
 બનેલી વાત કહી; સાંભળતાંને વારજ ભડળી પિતા
 ના પૂછે પ્યારથી બહુ રડી. હુડડને પુત્ર નહીં તેપણ
 આ ઉપર કહલી ભડળી નામની ભણેલી પુત્રી હતી
 નાનાણથીજ તે ચંચળ હતી એટલુંજ નહીં પણ સ-
 દ્મણી હતી. હુડડને પ્રાણ ત્યાગ થયા કરતાં પોતાની

વેદા જતી રહેશે તેનું વધારે લાગતું હતું કારણ એ
 કલપેટા થઈ તેણે વિદ્યા કાર્ષ્ણ લક્ષ્મી નહાતી. આ-
 જ કારણથી આપણા આર્યની વિદ્યાને નાશ થયો.
 માથેલા આર્ય જે એક વખત વિદ્યા, કમરે રાજ્ય
 અને આતુર્યમાં પૂર્ણ હતા તેઓએ આજ સેવિયા આ
 ગુણથી અમુલ્ય વિદ્યા અને તેના સમ્પ્રીક્ષાને ખોઈ
 ઠા છીએ એટલે આપણે જે જાણું તે જીવને ક-
 લું નહીં અને તેથી ઉવટ એ આપણું જ્ઞાન આપ-
 ના એકલપેટાજીથી ગુણે થઈ સહન થવાથી પોતે
 ઉવટ ખાળી મુકું. કે જેથી પડતીનું કારણ થઈ પ-
 ડ્યું. આ વિચારથી તેણે ધર્મ કે હું મારી પુત્રીને
 જ શીખવું તે સારું પણ વળી મનમાં એમ થયું કે
 ભડગીએ મારું નામ ગાયો કે નહીં? ભડગી પ્રથમ
 કહેવા પ્રમાણે ડાહી અને ભણેલી હતી એ તેને યાદ
 આવે તેને સંતોષ થયો અને જેમ બન્યું તેમ જઈ
 પોતાની વિદ્યા ભડગીને ભણાવી. ભડગી હોંશથી
 પૂર્ણ વિદ્યા શીખી અને જે કે તેના પિતાને વોડી
 વારે આં નાશવંત ફનીઆનો ત્યાગ કરી મહાન પ્ર-
 ભુ પાસે કરેલાં કર્મનું ફળ લેવા હાજર થયો પણ
 તેણે પિતાનું નામ અને પોતાનું પણ નામ અમર

કીધું. હુદહ કરતાં તે ઘણી હાંશિયાર થઈ અને ઘણું માન પામી.

આ લઘુ પુસ્તકમાં જે લખ્યું છે તે ઘણું કરીએ ડાળી વાક્યજ છે પણ ફક્ત માત્રા મેળના સંબંધથી કાંઈ જીવ શેરફાર કરવામાં આવેલો છે એમાં તેણીએ દ્વિતી મ.સના વિચાર બનાવ્યા છે તથા એ શિયાય પરચુરણ બાબતે વિશે કવિતારૂપે ઘણું કહ્યું છે. એ ના બોલ ઘણું વખતે ખરા પડે છે તેથી તે ગણિતમાં થધારે કુશળ હશે તથા જે જે તેણે બનાવ્યું છે તે તે જીની તથા વધારેમાં પોતાના પિતાની અજમાયશ ઉપરથી બનાવ્યું હોય એમ લાગે છે.

“ભડાળી વાક્ય” જેમ બને તેમ જલદી શોધન કરી બહાર પાડવાનો આગ્રહ મારા પ્રિય મીત્ર વીહલ નાગર તથા મણીલાલ ભાઈલાલનો હતો, જેથી તેમનો પણ આ પ્રસંગે આભાર માનું છું.

આ લઘુ પણ ઉપયોગી પુસ્તકમાં કાંઈ ચૂક નજર આવે તો માહારા આ પેહલાજ યતને માટે સુજા જનો દરગુજર કરશે એમ આશા છે.

મુ. કઠલાલ

શી.

મંગળા ચરણ,

પ્રમુ પ્રાર્થના.

અગ્રરાહત.

આરંભે વિશ્વદેવા પ્રથમ હું સમરૂં, આપને જગતપાળા;
આરંભે વિશ્વદેવા નમુ નમુ નમુ 'શુ', પૂર્ણ પ્રીતે દયાળા;
આરંભે વિશ્વદેવા સ્તુતિ કરું દિન હું, શુદ્ધભાવે પિતાજી;
આરંભે વિશ્વદેવા ગુણશુભ ઉચરું, થાઈ હું દાસ રાજી. ૧
વિશ્વાધીશા કૃપાળુ, કહિ શકું મહિમા સુ મતિહિન પ્રાણી
વિશ્વાધીશા કૃપાળુ વિમળ નમુ જમાં, કાંઈ એછે ન વાણી;
વિશ્વાધીશા કૃપાળુ કરિ કરિ કરૂણા, દાસને તો નિભાવે;
વિશ્વાધીશા કૃપાળુ મણિનિજ મુજને, મેર ઝાઝીજ લાવે
પૂજાતમા છોજ પોતે નથિ પ્રમુ તમમાં દીસતી કાંઈ ખામી;
નિર્વિકારી તમે છો અજર અમરછો, આપની છે ન દામી;
વિશ્વાધીશા ભુદેવા અદ્ભુત રચિ છે, આતમે સર્વ માયા;
પહાડો પ્રાણી ગિરીયો નદપુર નદિયો, એ સહુ જગતરાયા;
ઝાડો આદે મહુ છે અનળ અનિળને, આભ એ આપથી છે
શાભે સર્વ ગ્રહો તે ગણ શશિ અને, સૂર્ય જે તાપથી છે;
તત્વો કીધાં પ્રમુ છે ગણેશુ શકુ હું, કૃત્ય શું હું વખાણી;
દીધા મેવા મિઠા છે અન ખડુ વિધનું, ભારિ કરૂણાજ
આણી. ૪

આકી કાંઈ ન રાખી પ્રમુ સુખ કરવા, હો કૃપાળુ સમથ ;
 માતા શું શું કષ્ટાવે નહિ સારે વિમળી, પૂણે કાંધાજ અથ ;
 ઈચ્છા સાચી તમારા બળ બહુ બહુ છે, સુખકાંચી સુધારો ;
 ન્યાયી પાતે પિતાજી ગુણ સુ કૃપુ કું, ને બહુઆ તમારો. ૫

વસંતત ૩૫૧

વિવેરા હો દુખહર તન તાય હારો,
 દેવાધિદેવ પ્રમુ હો કૃપાળુ સારો ;
 વિશ્રામ ઠામ ગણું હું ગા કાંઈ ખામી,
 હે બ્રહ્મદેવ ભય જંજન જગત સ્વામી. ૧
 દાતાર તાય જગમાં પ્રમુ હો ઉદારો,
 શાન્તિદેવ પ્રમુજી આશ્રય આપ ભારો ;
 વેદો ભણું રતુતિ મહાજન સૌ કરંતા,
 યોગી રૂપો મુનિ મહા ચિતનાં ધરંતા.

ગીતિ.

માથ ભડંગો ભારો, કૃપાળુ હો કરો કૃપા ધાતા ;
 મતિ નિર્મળ પ્રમુ આજી, વિવેકને આ કાર તાય માતા
 સાથ કરો પ્રમુ કામ, હું નિ ગણે વિનતિ તાય સ્વિકારો
 દુખહર દેવ કૃપાળુ, આશ્રય મારે ખરો છે તમારો. ૧૦

ભડળો વાક્ય.

દાહરી.

નામ ગણાવે ગર્ભિનું, જોશિ એમ સદૃશ;
ગર્ભ કહે તે જાણને, માસ માસમાં એવ. ૧

ચોપાદ.

વાદળ વાયવિજ વરસંત, કડકે આજે ઉપલ પડંત;
ધનુષ અને પરિવેષે જાણ, હીમ પડે દશ ગર્ભ પ્રમાણ ૨

કાર્તિક માસ.

દાહરી.

કાર્તિક સુદિ પડવા દિને, જો હાયે બુધવાર;

વર્ષ હોય તે કરવડું, ન કરિશ વળી વિચાર, ૩
 દીવા વાંતા પંચમાં, આવે જે રવિવાર;

ધન કણ રાખાં સંગ્રહા, હું તુજ પુ'કું નાર, ૪
 માળવડે મરકી થશે, દક્ષિણમાં કિત્તાત;

પૂર્વ વિગ્રહ જાગશે, ખજભાગશે ગુજરાત. ૫
 અખાલપયનાં ચાલ.

કાર્તિક સુદિ પ્યારરાને દેખ, માર્ગ શિર્ષ સુદિ દશમ ધેખ;
 પાસ સુદી પાંચેમ વિચાર, માષ સુદી સાતમ નિરંધાર;
 તે દિન જે મેઘો ગાજંત, માસ ચાર અંખર વરસંત. ૬

શકરા.

કાર્તિક સુદિ એકાદશી, વાદળ વિજળી હોય;
 અપાડમાં ભડળી કહે, વરખા સાચે જોય. ૭

કાર્તિક સુદિ પૂનમ દિને, જે કૃતિકા કદિ હોય;
 તેમાં વાદળ વિજળી, જોસ જોગશું સોય. ૮

કાર્તિક પૂનમ કૃતિકા, અદકી હોયજ જોમ;
 પજો વધે જે વર્ષનાં, ભારે વરખા એમ. ૯

ચોપાષ.

જ્યેષ્ઠા જોશિ કાર્તિકિ અમાસ, રવી રાની ભોમે જે વાસ;
 સ્વાતિ થોમ આયુષ તે પાસ, કળ કરાવે નાસાં નાસ. ૧૦

સુદિ પ્યારશ મેઘો જો હોય, અશાઠ માસે વરસે જોય;
માસ અવર પણ વરસે જાણ, કુછે ભડલી સાચ પ્રમાણ. ૧૧

માર્ગસિર્ષ—ચોપાદ.

મેઘ માર્ગસિર્ષ વદિ આરમ, હોય મેઘ શ્રાવણમાં નમ;
દશમી વદિને યોપે માસ, શ્રાવણ વદિ દશમીએ વાસ. ૧૨

દોહરા.

જેઠા મહાર્ગશિર્ષમાં, વળી તપે જો મૂળ;
બોલે ભડળી એમ જો, નિપજો અન્ન અતૂલ. ૧૩
માર્ગશિર્ષ આઠમ ઘટા, વીજ સમેતી હોય;
તો શ્રાવણ વરસે ભલો, સાખ સવાઈ જોય. ૧૪

ચોપ માસ—દોહરા.

યોસ સુદીની સપ્તમી, આઠમ નામે ગાજ;
ગર્ભ હોય તે જાણજો, સરશે સઘળાં કાજ. ૧૫
યોસ માસની સાતમે, પાણી નવ જો હોય;
વરસે આડદ્રા સહી, જળ સ્થળ એકજ જોય. ૧૬
યોસ વદિની સાતમે, આભ વિજળી છાય;
શ્રાવણસુદિ પુન્યો દિવસ, નિશ્ચય વરવા થાય, ૧૭
યોસ વદી દશમી દિને, વાદળ ચમકે વીજ;
તો વરસે ભડ ભાદ્રવો, સાધો ખેલો ત્રીજ.
૬ યોસ વદીની તેરશે, ચોદિશ વાદળ હો

પૂનમ અમાસ શ્રાવણી, જળધારા અતિ જ્વેય. ૧૮.

પોસ અમાંસે મૂળથી, સારા ચ્યારે માસ;

નિશ્ચય ખાંધો ઝુંપડાં, વસો સુખેથી વાસ. ૨૦.

શનિ આદિતને મંગલો, પોસ અમાંસે હોય;

બમણા ત્રમણા ચોગણા, ધાન્ય મહુરગા સોય. ૨૧

સોમ શુક્રને સુરગુરૂ, પોસ અમાંસે હોય;

ધર ધર હોય વધામણાં, ખુરાન માને કોય. ૨૨

ધનનો સંરજ હોય તવ, મૂળાદિક નવ રક્ષ;

એધ સહિત જે જેઈએ, વરષા તો પ્રત્યક્ષ. ૨૩

માઘ માસ—દોહરા.

મા'જે પડવે ઉજગી, વાદળ વાયુ ખેય;

તેલ અને સરશવ ખરે, અતિશે મોંઘાં કુખ. ૨૪

મા' અજવાળી ખીજ દિન, વાદળ વિજળી જ્વેય;

તો ભાષે ભડળી ખરૂં, અન્ન મહુરગા હોય. ૨૫

અજવાળી ત્રિજને દિને, વાદળ વિજળી પેખ;

ધઉં જવનો સંગ્રહ કરો, મોઢું હશેજ દેખ. ૨૬

મહા ઉજળી ચોથનો મેહુ વાદળો હોય;

ન નાળિયર ખેઉ એ, મોંઘાં સાચે જ્વેય. ૨૭

અજવાળી દિને, વાયુ ઉત્તર વાય;

કે ભાદ્રવો, જળવિણ કારો જાય. ૨૮

ચોપાષ.

મહા માસમાં ન પડે સીત, મોંધું જાણો અન્ન ખચીત;
પંચ હોય મા'માં રવિવાર, તો જોશી તું કાળ વિચાર. ૨૯
દોહરા.

અજવાળી છઠ મા' તણો, વાર હોય જે ચંદ્ર;
તેલ ધીજ સાંધુ નહીં, ભાવે સાચો છંદ. ૩૦

ગાજે નહિં મા' છઠ દિને, મોંઘો હોય કપાસ;
સાતમ દેખો નિર્મળી, તો નવ સારી આશ. ૩૧

મહા સુદી જે સપ્તમી, સુર્ય નિર્મળો હોય;
ભડળી ભાષે એમ જે, જળ વિણ પૃથિવ જેય. ૩૨

સપ્તમિ મા'ની ઉજળી, વાદળ મેઘ કરંત;
અશાડમાં ભડળી કહે, ઘણો મેઘ વરસંત. ૩૩

મા' સુદી જે સપ્તમી, હેમ વીજળી હોય;
વરસે ચ્યારે માસમાં, શોચ કરે નવ કોય. ૩૪

મહા સુધી જે સપ્તમી, સોમવારિ દીસંત;
કાળ પડે રાજા લહે, નર સઘળાજ ભમંત. ૩૫

મા' જે સાતમ ઉજળી, આઠમ વાદળ હોય;
અશાડમાં તો ધુળિયા, વરપા જોશી જેય. ૩૬

ચોપાષ.

ચંદ્ર આઠમે નિર્મળ હોય, વાદળમાં સૂરજ જે જેય;

તો ના'સે રાજા ભય લેવ, એમ કહે જોશી સે'દેવ. ૩૬
દાહરા.

- મા'ની નવમી નિર્મળી, તો મુઘા આપાડ;
કણ વેચી પોતૂ કરી, ભડળી કે દુખ કા'ડ. ૩૮
- અથવા નવમી નિર્મળી, વાદળ કરે વિયાળ;
ભાદરવે જળ આપશે, સરવર ફાટે પાળ. ૩૯.
- અથવા નવમી નિર્મળી, વાદળ રેખ ન જોય;
તો શ્રાવણ સૂકા જશે, મેહુ ખુંદ નવ હોય. ૪૦
- મા' નવમીનો ચંદ્રમા, મંડળ સહીતો વાસ;
અશાડમાં તો વરસશે, મૂકિશ નવ નિશ્વાસ. ૪૧
- વાદળ મા' સુદિ પૂનમે, ઝાઝા પો'રજ હોય;
ચોમાસાના ચ્યારમાં, કુમથી મેઘા જોય. ૪૨
- મહા સુદી પૂનમ દિને, ચંદ્ર નિર્મળો હોય;
પશુ વેચો કણ સંગ્રહો, કાળ હુળાહુળ સોય. ૪૩
- મા' અંધારી સાતમે, મેઘવીજ ચમકંત;
માસે ચ્યારે વરસશે, ન કરો કોપણ ચંત. ૪૪
- અંધારી નવમી મહા, મૂળ ચર્ક જોવાર;
ભાદરવા નવમી વદી, વરસે જળ નીરધાર. ૪૫
- અમાસ વાદળું હોય તો, કઈ ભાતે વેચાય;
ભાદરવાની પૂનમે, ચ્યાર પો'ર વરસાય. ૪૬

ક્રાંતિગુન માસ—દ્વાદશ.

ક્રાગણને પડવે વળી, સતભીષા કર્થ હોય;
તો તો કાળ પડે નકી, કહે સકાળ ન કોય. ૪૭
ક્રાગણ સુદની સમમી, આઠમ નુમ ગાજંત;
અમોવાસિયા ભાદ્રવી, વરપા તો વરસંત. ૪૮

ચોપાદ.

હોળી દિનનો કરો વિચાર, શુભ અને નવ શુભ ફલસાર.
પશ્ચીમનો વાયુ જે વાય, સમય એજ સારો ક્રાયાય. ૪૯
વાયુ જે પુર્વનો થાય, કારોને કર્થ ભીનો જાય;
દક્ષિણ વાયુ ધનનો નારા, એ સમયે નવ નિપજે ધાસ. ૫૦
ઉત્તરનો વાયુ ખડુ હોય, પૃથ્વિવર પાણી ખડુ જોય;
જે વંટાળે ચારે વાય, પ્રજા દુઃખમાં કરે રાય. ૫૧
જે વાયુ આકાશે જાય પૃથ્વિવ રણ સંગ્રામ ખતાય;
ક્રાગણની પૂનમને દિન, હોળી સમયે પારખ કીન. ૫૨

દ્વાદશ.

ક્રાગણ વદિ જે ખીજ દિન, વાદળ હોય ન વીજ;
વરસે શ્રાવણ ભાદ્રવો, સાથો ખેલો ત્રીજ. ૫૩
મંગળ વારિ અમાંસને, ક્રાગણ ચેની જોય;
પશુ વેચો કણ સંગ્રહો, પોસ દુકાળો હોય. ૫૪
શુક્ર અન્ન જે હોય વળિ કદિ પણ ક્રાગણ માસ;

ભડળી હું કહું છું તને, કણખી ન પિયે છારા. ૫૫
 પાંચ મંગળો ક્રાગણે, યોસ પાંચ શનિવાર;
 કાળ પડે ભડળી કહે, વિરલા છેવે ધાર. ૫૬
 ચૈત્ર માસ—દોહરા.

તિથી વધે તો ત્રણ વધે, નક્ષત્રે બહુ ધાન;
 યોગ વધે તો રોગ બહુ, પેલે દિન એ માન. ૫૭
 ચૈત્રે દશ નક્ષત્ર જો, વાદળ વિજળી હોય;
 ભડળી તો એમજ ભણે, ગર્ભિ ગળ્યા સૌ કાચ
 રેવે પાણી ખરભડે, મૃગશિર વાયુ વાય;
 જોટલુ આવે પુનર્વસુ, એટલુ અન વેચાય. ૫૮
 ચોપાદ.

અજવાળી પખ ચૈત્રજ ભાખ, આઠ દિવસ વરસંતા રાખ;
 નવમીને દિન વિજળી હોય, કાળ હુળાહુળ દેશે જોય ૬૦
 અખાછપયની ચાલ.

ચૈત્ર સુદી રેવતડી જોય, વૈશાકે ભરણી જો હોય;
 જોઠમાસ મૃગશર દીસંત, પુનર્વસુ આપાડ ચરંત;
 જોટલુ નક્ષત્ર વરત્યુ જાય, શેર એટલા અન વેચાય. ૬૧
 દોહરા.

ચૈત્રી ઘોળી પંચમી, વરખા કે કાં વીજ;
 સાતમે શ્રાવણ હુરે, નામે ભાદર લીજ. ૬૨

पुनम दिन पडधा पडे, कोरा च्यारे मास;
 लडणी हुं तुजने कहुं, ज्ञान्यानी शी आशा? ६३
 योपाध.

पंचम शोडश सप्तम अर्द्ध, नामे पुष्यित्रा पुनचंद्र;
 चैत्र, मांहु वरसंता हेप्प, गर्भ शियाणे वंठया येप्प. ६४
 द्वादश.

सुदिनी पडवे चैत्र दिन, मेश थकी नव दीन,
 हुं तुजने लडणी कहुं, कशा थकी नव पी'न; ६५
 चैत्री पुनमने दिने पुंधु सोम गुडवार;

धर धर होय वधामणां, घेर घेर मंगला चार . ६६
 चैत्र मास दश कृष्णका, जे क्यु कोरा जाय.;
 तो योमासे वाढणां, लली लात वरताय. ६७

अमांश ते जेटलि धडि, वरती पत्रामाय;
 लडणी शेरज तेदला, कार्तिक अन वेयाय. ६८

अमास वही चैत्रनी, रवि आथमतो जेय;
 पीजे प्पाणे उगशे, समो कडेशे सोय. ६९

उत्तर उत्तम आलियो, मध्ये मध्यमकाण;
 जे उगे कदि दक्षिणे, पृथिव पडे दुकाण. ७०

योपाध.

अश्वनि गणतां अननो नाश, रेवतिगणतां नव जणआशा?

ભરણી ના'સે તૃણથી સડી, વરશે નવ કૃતિકા જે અહીં.
કાગણિ પાંચમ ચૈત્રી ત્રીજ, વૈશાકા પડવો ગણિ લીજ;
એહુ દીન જે ગાજે મેહુ, લાભ સવાયો નહીં સંદેહ. ૭૨

અશ્વ નિગળી ભરણી ગળી, ગળિયાં જેષ્ટા મુળ;
પૂર્વાષાડા ધડકીયાં, ઉપજે સાતે તુલ. ૭૩

કૃતિકા તો કારી ગઈ, આરદ મેહુન ખુંદ,
તો ભડળી કે' જાણવું, કાળ મચાવે ધુંદ. ૭૪

રોહિણિ માંડી રોહિણિ, એક ઘડી દેખાય;
હાથે ખખર મેદિની, ઘર ઘર ભીખી જાય. ૭૫

આડદરાવરસે નહીં, મૃગશિર પવન ન જાય;
તાં ભડળી કે' જાણજે, વર્ષા ખુંદ ન હાય. ૭૬

મૂલ ગળ્યા રોહિણિ ગળી, આરદ વાજી જાય;
હજી વેચોને ખળદ પણ, ખેતી લાભ ન થાય. ૭૭

મૃગશર વાયુ ન વાયને, તથે ન રોહિણી જેઠ;
વીણે ગૌરી કાંકરા, માતો ખેઠા ખેઠ. ૭૮

વૈશાખ માસ—વૈશા.

વૈશાખી પડવા દિને, વાદળ વીજ કરેહુ;
દાણા વેચી ધન કરો, પૂરી સાખ ભરેહુ. ૭૯

અખાતિજ તિથિને દિને, ગુરૂ રોહિણિ સંયુક્ત;
સહુદેવ પણ એ ભણે, નિપજે અન ખડુ જુક્ત. ૮૦

અખાછપયની ચાત્ર.

અખાત્રીજ શેહિણિ નવ હોય, યોય અમાંસે મૂળ ન જોય
રાખી શ્રવણે હીન વિચાર, પુતમ કાર્તિકી કૃતિકાનધાર.
મા' મહિને ઉતપાત પ્રકાશ, કે ભડગી તો થાય વિનાશ ૮૨

જેષ્ટ માસ—દ્વાદશી.

જેઠ સુદિ પડવા દિને, બુધવાર જો હોય;
મૂળ અપાઠી જો મળે, પૃથિવ કંપે જોય. ૮૨
આપાઠ.

જેઠ આગલી પડવા દેખ, કોણ વાસરા હોયો યેખ;
રવિવારે બુધુ વાયે વાય, મંગલવારે વ્યાધિ ખનાય. ૮૩
બુધ અનાજને મોઢું કરે, પ્રત રાત્રીવારે થરથરે;
ચંદ્ર શુક સુરગુરને વાર, ભરે અન તે! સદુ સંસાર. ૮૪
દ્વાદશી.

જેઠી ખીજે ગરજ્યો, જો અજવાળી પક્ષ;
ગર્ભ ગળ્યા સહુ પાછલા, કહુ તુજને પ્રત્યક્ષ. ૮૫
જેઠ સુદીની વીજ દિન, આડદા વરસંત;
ભડગી ભાષે જોશધી, નકી દુર્ભિક્ષ કરંત. ૮૬
જેઠ પક્ષ અજવાળિમાં, આડદાદિક દશશિશ્ય;
સજળ હોય નિજળ કહો, નિર્જળસજળ પ્રત્યજ. ૮૭
જેઠ ખીજ અંધારી દિન, આધી ખંત ખાવંત;

થોડે થોડે દિવસે, ભક્ષણ દુર કરંત. ૮૮

દશમી જ્ઞેષ્ઠ માસની, આવે જો રવિવાર;
પાણી ન પડે જન મરે, દુકાળ ભડળી ધાર. ૮૯

જ્ઞેષ્ઠ વદી દશમી દિને, શનિવાસર જો હોય;
પાણી હોય ન ધરણિમાં, વિરલા જીવે કાચ.
માસ જ્ઞેષ્ઠમાં રવિ તથે, મહા શિયાળો જાય;
ભડળી તો તું જાણજે, પાણી નેવ ન માય. ૯૧

સ્વાતિ વિશાખા ચિત્તિકા, જ્ઞેષ્ઠ સુકારા જાય;
ગર્ભ ગળ્યા પુઠના સડુ, વણિક સાખી મીટાય. ૯૨

અષાઢ માસ—૧૦૮૨.

અષાઢાધડ ખાજડી, નાંમે નિરખી જાય;
સોમે શુક્રે સુરગુરૂ, જળ ખંખારણ હોય. ૯૩

રવિ તાતો ખુધ શીળો, મંગળ વૃષ્ટિ ન સોય;
વળી સંજોગે શની પડે, વિરલા જીવે કાચ. ૯૪

આષાઢા ધડ પંચમી જો તવ થાશે વીજ;
દાણા સર્વે વેચીને, રાખો ખળહુદ ખીજ. ૯૫

સુદી અષાઢી પંચમી, ગાજત ધન ધમધોર.;
ભડળી કે'તો જાણજે, મધુરો મેધા શોર. ૯૬

ધોરિ અષાઢી પંચમી, વાદળ હોય ન વીજ;
વેચો ગાડી ખળદને, નિપજે કાંઈ ન ચીજ. ૯૭

- સુદી અષાઢી સપ્તમી, શશિ જો નિર્મળ દેખ; ૯૮
 જા પિયુ તું તો જા માળવે, ભીખ માગવી પેખ.
- નવે અષાઢી વાદળો, જો ગર્જે ધનધોર; ૯૯
 ભડળી ભાષે જોશથી, કાળ તણું ગણ જોર.
- અષાઢ સુદી નવમી દિને, નિર્મળ ઉગે સુર; ૧૦૧
 ભરે બહુ આભાં કરે, મેહુ હાય ભરપુર.
- જાણ ખરું ભડળી કહે, માસ ચાર વરસેય; ૧૦૧
 શાચન હાવાં કો કરો, જોશી શુંજ કરેય.
- અષાઢ સુદી નવમી દિને, વાદળડીનો ચંદ; ૧૦૨
 તો જાણે ભડળી ખરું, ભોમિ ધણો આનંદ.
- શનિ આદિતને મંગળે, જો યોડે જદુરાય; ૧૦૩
 અમ બહુ મોઘું સહી, દુઃખ પ્રતને થાય.
- શુદી અષાઠે ખુદનો, ઉદય થયો જો દેખ; ૧૦૪
 શુક્ર અસ્ત શ્રાવણ થયો, મહા કાળ અવરેખ.
- આષાઢી પુનમ દિને, વાદળ ભીનો ચંદ; ૧૦૫
 તો ભડળી જોષે કહે, સઘળા નર આનંદ.
- આષાઢી પુનમ કદિ, નિર્મળ ચંદ્રા ભાસ; ૧૦૬
 પિયુ તું તો જા માળવે, હું દુખમાં કરૂ વાસ;
- આષાઢી પુનમ દિને. ગાજ વીજ વરસંત; ૧૦૭
 હાય ન લક્ષણ કાળનાં, આનંદે તો સંત.

आशाडे पुष्ये उग्रे, शुक्ल श्रावणे मास;
लडणी छुं तुजने कडुं, कण्णी न पीये छारा. १०८
जेठ गयो आषाडने, श्रावणिया तुं जय;
भादरेवे जग रेलरो, छे अनुशोधाय. १०९
यीत्रा स्वाति विशाखडी, अषाड वरसे मास;
यात्रो नरा विदेशडे, सुकण्णी शी आशा? ११०
पुष्यापाड शुं लये, दिन डाय शुभवार;
धर धर डाय वधामणां, धर धर मंगणधार. १११
योपाध.

आषाडी पुनमनी सांज, दिन वाढण डाये नम मांय;
पुर्व दिशा उत्तर धरान, जोर वडे तो सभयो मान. ११२
अग्नी नैऋत्य वायु काण, नासे सभयो पवने जण;
दक्षिण पश्चिम आधो अेव, कडे अेम जोशो से'देव. ११३

श्रावण मास—वेहरा.

श्रावण ये'ली योथमां, जो मेघो वरसाय;
लडणी भासे मुजने, साप सवाध जय. ११४
श्रावण सुदिना पंचमी, पवन यालतो वाय;
लडणी डे' देशे लडुं, गाने पक्षि वसाय. ११५
श्रावण मट्टीली पंचमी, जोरे धडुडे मेडु;
व्यार मास वरसे सट्टी, कडे अेम से'देव. ११६

- શ્રાવણ શુકલા સપ્તમી, સ્વાતી જો રોગ;
 બાળો નિરને અન ઘણો, ભડ પાયા સંજોગ. ૧૧૭
- શ્રાવણ પેલી પક્ષમાં, દશમે રોહિણી હોય;
 અનાજ મોંઘું અપ્ય જળ, વિરલા હવે કોય. ૧૧૮
- શ્રાવણની સુદિ પક્ષમાં, જોયે સહુ દરસાય;
 કે' ભડળી ક્ષત્રી લઢે, મરે પૃથિના રાય. ૧૧૯
- શ્રાવણ વદી એકાદશી, જટલિ રોહિણી હોય;
 સમો નીપજે તેટલો, ચિંતા કરો ન કોય. ૧૨૦
- કરે કૃતીકા કરવડ, રોહિણિ કરે સકાળ;
 જો મૃગશર આવે કદી, દુકાળ તું સંભાળ. ૧૨૧
- શ્રાવણ વદિ એકાદશી, ગર્જ મેઘ અધરાત;
 જાઓ ઝટ પિયુ માળવે, જાઈશ હું ગુજરાત. ૧૨૨
- શ્રાવણ વદી એકાદશી, વાદળ ઉગે સુર;
 ભડળી તો એમજ ભણે, ધર ધર વાજે તૂર. ૧૨૩
- ચિત્તા સ્વાતિ વિશાખડી, શ્રાવણ નવ વરસંત;
 અન તુર્ત સહુ સંગ્રહો, ખમાણું મુલ્ય કરંત. ૧૨૪
- કર્કજ ભીંજે કાંકરો, સિંહ અભીનો જાય;
 ભડળી તો એમજ ભણે, કીડી ફરિ ફરિ ખાય. ૧૨૫
- મીન રાનીશ્વર કર્ક ગુરૂ, તોળા મંગળ હોય;
 ધઉં ગોરશને ગોરડી, વિરલા વિલસે કોય. ૧૨૬

હોય રાનીશ્વર મીનનો, કે તોળાનો હોય;
વિચ્છુ રાજા ક્ષય પ્રજા, વિરલા જીવે જોય. ૧૨૭
અખાછપયની ચાલ.

કૂળણ પક્ષ શ્રાવણમાં દેખ, તોળા મંગળ હોય વિશેષ;
કર્ક રાશીએ ગુરુ જો થાય, શુક્રસિંહ રાશી સોહાય;
તાળ નહીં નવ વર્ષા જાણ, કાંઈ ન ઉપજે ભડળી વાણ. ૧૨૮
દોહરા.

મંગળ રથ આગળ અને, ચાલે પાછળ સુર.

મંદ વૃષ્ટી તો જાણીયે, વરષા નવ ભરપૂર. ૧૨૯

મંગળ આગળ પછિ રવી, જો આપાડે માસ;

ચોપદ નાસે ચાર દીરા, વિરલે જીવ્યા આશ. ૧૩૦

આગળ રવિ પાછળ કદી, ચાલે મંગળ જાય;

તો વરસે અને મોકળું, હર્ષ ધણેરો થાય. ૧૩૧

આડદરા ભરણી શોહણી, મધા ઉત્તરાદીન;

જો મંગળ અરધો લહે, વર્ષા તોલે છીન. ૧૩૨

તે તરવરણી વાદળી, કાજળ વરણી રેખ;

એ વરસે એ ધર કરે, ભડળી તું એ દેખ. ૧૩૩

પવન થકયાં તેતર લવે, ગુરુ હાંસજ દે નેહ;

ભડળી તો એમજ ભણે, તે દિન વરસે મેહ. ૧૩૪

મધાદિ પાંચ નખેતરે, પાશ્ચિમ ગુરુને જોય;

• ભડલી જાણે યે'લથી, પાણી પૃથ્વિ ન હોય. ૧૩૫
ભાદ્રપદ માસ દોહરા.

• ભાદરવા સુદિ પંચમી, યોગ સ્વાતિનો હોય;
શુભ જોગે એ જો મળે, મંગળ વરતે જોય. ૧૩૬

ભાદ્ર માસ અજવાળિયો, લખો મુળ રવિવાર;
ભડળી ભાષે એમ જો, સાખી ભલી નિર્ધાર. ૧૩૭

દિન ઉગતો ભાદ્રવો, અમાંસને રવિવાર;
ધનુષ્ય ઉગે પાશ્ચિમે, હોયજ હાહાકાર. ૧૩૮

ભાદ્રવો જગ રેલશે, છઠ અનુરાધા હોય;
ગર્ભ ઉભા પુઠના કરે, વર્ષા ભડળી જોય. ૧૩૯

આશ્વિન માસ દોહરા.

સ્થાની દીવા જો ખળે, વિશાખા ખેલે ગાય;
બણાક ભડળી રણ ચઢે, ઉપજી સાખિન સાય. ૧૪૦

આસો વદી અમાંસડી, જો આવે રાનીવાર;
સમય આવશે આકરો, જોશી જોશ વિચાર. ૧૪૧

અખાછપયની ચાલ.

મુળ નક્ષત્રો પાની હોય, શ્રવણ વળી રાખી તું જોય;
જા ચીલામાં ખેલે ગાય, તો સાખી નવ ખાલી જાય;
વિજય દશમ જો વારી હોય, સંવત્સરનો રાજ સોય. ૧૪૨
• અથ વર્ષ ગર્ભ વિચાર, દોહરા.

- જળધર જળ ઉપર ભમે, ગો નભ ભણિ જિવંત;
ભડળી તો એમજ ભણે, જળધર જળ મેલંત. ૧૪૩
- પીતળ કાંસા લોહને, જે દિન કાળક હોય;
ભડળી તો તો જાણજે, જળધર આવે સોય. ૧૪૪
- હોય પાણી કળસે ગરમ, ચલિયો ધુજો ના'ય;
ઈડાળી કીડી દીસે, તો વધા ખહુ થાય. ૧૪૫
- બોલે મોર મહાતુરો, હોય ખાટી જે છારા;
પડે મેઘ મહિ ઉપરે, રાખો રૂડી આરા. ૧૪૬
- પ્રાત સમે ડરડંબરા, રાતી ઉજળી હોય;
સુર્ય તથે બે પો'રમાં, દુકાળ તો તું જોય. ૧૪૭
- શુક્રવારી જો વાદળી, રહે શનીશ્વર છાય;
ભડળી તો એમજ ભણે, વિણ વરસ્યા નવ જાય. ૧૪૮
- રાતે બોલે કાગડા, દિન બોલે શીયાળ;
તો તો ભડળી એમ ક', નિશ્ચય પડશે કાળ. ૧૪૯
- રવિ અંગારા સુરગુરૂ, શરી શુક્ર પરિવેશ;
દિન જો ચોથે પાંચમે, રૂઢીર વહો ગણી લેશ. ૧૫૦
- ઉજ સુર્ય પશ્ચિમ દિશા, ધનુષ ઉગતો જાણ;
તો દિન ચોથે પાંચમે, રૂંડ મુંડ મહિ માણ. ૧૫૧
- ઉતર ઉતર આપિયો, હસ્ત મોડી મુખ જાય;
ભીંજે ચીલા જો કદી, પ્રજા સુખી તો થાય. ૧૫૨

ધનનો મુરજ હોય તો, મુળાદિક વરસંતઃ
ગર્ભ સહિત જો જોઈએ, વર્ષાની નવ ચંત. ૧૫૩

અથ વર્ષ વિચાર. ચોપાઈ.

વીત્યા વસંત ત્રિગણધાર, ધર તે માંહિ ગયા જે વારઃ
ભાગ સાતનો લેતાં હોય, લક્ષણ તો વર્ષાનાં જોય. ૧૫૪
સાંધુ સુન્ય વધે કે ચાર, પાંચે વધે ત્રણ કાળજ ધારઃ
ખટ બે એક છે સમભાવ, એવી જોશી સાખ ખતાવ. ૧૫૫

સંક્રાંતિ વિચાર. દોહરા.

જેવારે રવિ સંક્રમે, અમાંવાસિયા હોયઃ
ખપ્પર હાથે જગ ભ્રમે, વીખન ધાલે કાય. ૧૫૬

જેવારે રવિ સંક્રમે, સાતે ચોથે વારઃ
અશૂભ ટાળી શુભ કરે, જોશી જોરા વિચાર. ૧૫૭

બીજે ત્રીજે કરવડ, કુસુમ રસ મહંગાયઃ
યે'લે છટે આઠમે, પૃથ્વિ પ્રલ્લે જાય. ૧૫૮

શીયાળે સૂતી ભલી, બેઠી વર્ષાકાળઃ
ઉંહાળે ઉભી ભલી, ચોખ્ખો કરે સુકાળ. ૧૫૯

રિકના તિથીને કૂર દીન, ખપોર અથવા પ્રાતઃ
સંક્રાંતી સો જાનીયો, સંવત મોઘો જાત. ૧૬૦

જેઘાંઆરદ્રા શતભિષા, સ્વાતિશલેશા માહિઃ
સંક્રાંતિ તે જાણજો, મોંધું અન વેચાહી. ૧૬૧

ચોપાઠ

કર્ક સંક્રમી મંગળવાર, મકરસંક્રમી રાત્રીજ વિચાર,
પંદર ગુહુર્ત વારી હોય, દેશ ઉજાડ કરે તું જોય.
વર્ષવર્તણ વિષે.

પુનર્વસુને રોહિણી, વીશાખા ત્રણ ભાળ;
ઉતરામાં જો સંક્રમે, કયે મુરતી પિસ્તાળ. ૧૬૩

ચોપાઠ.

ભરણી આડદા અશ્વમેષ, સ્વાતીરાત ભીખા ગણિ લેશ;
સંક્રમશે જો જ્યેષ્ઠામાંય, મુરતીએ દશ પંચક થાય. ૧૬૪

દોહડા.

શેષ નક્ષત્રો જે રહ્યાં, મુરતી ત્રીશે જાણ;
સંક્રાંતી મુરતી કહો, બાર તરુજ પ્રમાણ;
યુક્તવાર એક કરો, લાભ તિથીમાં જાણ;
ઘડી આઠી દશ પંચશુ, સંક્રાંતી મન આણ. ૧૬૬

નક્ષત્રો એ રીતણું, આંક એહના એહ;
એ રીતે ગણનાં કહું, નક્ષત્ર રવિનું જેહ. ૧૬૭

વેદવારમાં દિહ્યે, તિથીમાં સાત મુકાય;
સાઈ સંવત્સર થશે, ચૌદ ઘડી જોડાય. ૧૬૮

સંવત્સર શશિ ન્યુન છે, વર્ષ પેંત્રીશે જાણ;
શેષ રહ્યા તે શાક્ય છે, નિશ્ચય કહું છું વાણ. ૧૬૯

- ॥ शकमां त्रशुभे जेजिजे, भाग्य पदार्थ काम;
 शेष रहे ते सांभगो, कडीये मेधनुं नाम. १७०
- अवृत्तिका अंके लडो, सवृत्तिका पालेज;
 त्रशु वधतां तो पुष्करा, वेदे द्रोण लीजेज. १७१
- पार गणो सौको करे, आगणिसे द्यो भाग;
 शेष रहे ते सांभगो, अधिक मासना लाग, १७२
- कृष्ण पक्ष जे मासमां, पांचम दिन संक्रांत;
 अधिक मास ते आवरी, पांचांगे नव आंत. १७३
- वर्ष शण गुर् शशीना, दोनु मेलिये अंक;
 नव गणां तेने करे, धरे पांच नीःशंक. १७४
- अंक सर्व जेगा करी, पंदर भागे लेज;
 शेषा रहे ते सुशुभे, सर्व आयपद जेज. १७५
- अंक भाग लेतां रक्षा, शेष आंकडा होय;
 नव गणां तेने करे, पांच जेजवी जेय. १७६
- लेतां पंदर भागथी, वरे वक्ष्यथी जालु;
 प्रकार जेथी किल्लये, पारे शशी प्रमाण. १७७
- सुद पडवे जे जैत्रनी, जे वारी ते शय;
 जेपे मंत्री जालुजे, कर्क अनशयो थाय. १७८
- आउद्रा जे वार जे, मेधाधीपति जेज;
 प्रभवे संक्राति तुजे, रसाधीपती तेज. १७९

ધનધાને પશ્ચાતમાં, મકરરૂળાપતિ જાણ;

તૂણકર્કથી જાણવો, દંડપતી મન આણ ૧૮૦

દીવાળી જે વારમાં, ધનાધીપતી થાય;

કાર્તિકી સુદીની પંચમી, કાટવાળ કેવાય. ૧૮૧

પડવો સુદિ આસો તણો, સેના નાયક સોય;

મિત દુર્ગેષ્યો કીજીયે, કાળી શેહિણી હોય.

ગ્રહુગ વિચાર દોહરો.

જે નક્ષત્રે રવિ તથે, અમાંચાસિયા હોય;

પડિવા સાજી જે મંગે, સુર્ય ગ્રહુણ તવ જોય. ૧૮૩

ચંદ્ર થકી રવિ સાતમે, ગ્રહુ થકી એકાંત;

ચંદ્ર પર્ય એ જાણજે, વણ વર્ત્યાની ભ્રાંત. ૧૮૪

એનત ઝાઝી ના કરીશ, હૈડે હામ ઉતાર;

ચંદ્ર થકી રવિ વેગજો, પર્ય એટલી ઘડી ધાર. ૧૮૫

ચોપાઈ.

માસ કૃષ્ણ જે તિજ અંધારી, લેજે જેતિશ તુંજ વિચારી

તે નક્ષત્રે જે પુનેમ, ચંદ્ર ગ્રહુણ કાંઈ નવેમ. ૧૮૬

કર્કે શશિએ મંગળવાર, ગ્રહુણ પડયાં દુરભિક્ષ વિચાર;

શુક્રવારો ધન જે વરસાય, સ્થાવર વારો રાજા જાય. ૧૮૭

એક માસમાં ગ્રહુણો જોય, નિશ્ચય અન મહુરગો કેય;

આથમ તો ઉગ્યોજ ગ્રહુણ, એ ચોખીનવ સાખિ કથાય.

દોહરા.

આડદ્રા ભાદ્રા કૃતિક, અશ્લેષાજ મધ્યાય;
ચાંદો ઉગે ખીજનો, નર સુખ શું ન કરાય.

ચોપાઈ.

મધ્યા મૂળ અનુરાધા એવ, પુષ્ય પુનર્વસુ જો રાનિદેવ;
હાહાકાર મચે વૃહ મંડ, ભડળી પડશે કાળ પ્રચંડ. ૧૬૦
રાનીચક્ર ચોપાઈ.

રાનિ ચક્રની કહુ સાંભળ વાત, મેષ રાશિ કીજો ગુજરાત;
વૃષમાં કરે નિરોધા ચાર, જાણો ગઢ આપુ ગિરનાર. ૧૬૧
મિથુલને પોંગલને મુલનાત, કર્કે કાર્શિમર ખોરાસાન;
જો રાની સિંહા કરી સિરંગ, ગઢ દીક્ષી તો હોયજ ભંગ
જો રાની કન્યા કરે નિવાસ, તો પુર્વે કઈમાળવ નારા;
તુળા વૃશ્ચિકે જો રાની જાય, મારવાડ નવ કાટિલાય. ૧૬૩
મકર કુંભમાં જો રાનિ થાય, આપ્યું અનજ કોઈન ખાય;
જો ધન મીન રાનિશ્ચર જાય, પવન હોય પાણી ન વરસાય.

દોહરા.

ગણ નવ ત્રણસેં સાઠ દિન, ના કર લગ્ન વિચાર;
ગણ નવમી આપાડ વદી, હોશે કોણે વાર. ૧૬૫

ચોપાઈ.

ડગે ભોમજગ, રવી અક્ષાળ, પુષ્યે સમો ભાવજ સંભાળ;

સોમ શુક્ર સુગુરનો જોય, ભુમી કુલ કુંભની હોય.
મુહુર્ત વિચાર ચોપાઈ.

રવિ તોળે નવ ગમન કરાય, સોમ મિથુને પગ ન ધરાય,
મંગળ કર્ક તું ગંજન જાણ, બુધને કુંભે ક્ષયજ પ્રમાણ. ૧૮૭
ગુરુ કન્યા નવ ગામ જવાય, ધન શુક્રે પણ દુર તજાય;
મીન શનિશ્ચર જોશી જાણ, સહેદેવ અવયોગ પ્રમાણ.
વિષયોગ ચોપાઈ.

પડવો છઠ એકાદશિ જાણ, વાર શનીકે મંગળ ભાણ;
કૃતિકા શ્રવણ અશ્લેષા સાથ, જન્મે વખ કન્યા કહિ ગાય.
મરે આપ કે માતા માર, પિતા કુટુંબે એથીજ ભાર;
બ્રહ્મા વિષ્ણુ જાને જાય, ચોરીનાંથી વરને ખાય ૨૦૦
જ્યાણામુષ્ણિ યોગ ચોપાઈ.

પડવે મુળ ભરણી પાંચમ, રોહિણિ નવમી કૃતિકા આદમ
દશય અશ્લેષા તું પાંચ, જ્યાણામુષ્ણિ નક્ષત્રો પાંચ. ૨૦૧
દ્વારે.

જણે માત જીવે નાહી, વસે તો ઉજડ થાય;
નારી ચેરે ચુડલોં, ખાંચ સમુજો જાય. ૨૦૨
વાવું તો ઉગે નાહી, નીર કુવે નવ થાય;
એ નવ જાણ્યું જોશિયા, જોરા કેમ જોવાય, ૨૦૩
ચોપાઈ.

ઉત્તર હસ્તને દક્ષિણ ચીલ, પુર્વ રોહિણિ મુણ હો મીત્ર;
પશ્ચિમ શ્રવણ ગમન નવ ચર્ણ, હરિહર બ્રહ્મ પુરંધર મર્ણ
પાંડવ ઉત્તર ગયા વનયાળ, પુર્વે બળિ ચાંચ્યો પાતાળ;
દક્ષિણ હરિ રાવણ સીતાળ, પશ્ચિમથી અગસ્ત ન આઠ્યા
સામોકાળ ચોપાઈ.

દીજ ઉગ પુર્વે જોહ, અનુક્રમે ફેરવિયે, તેહ;
જ્યાંહી રાની ત્યાં કાળજ ધાર, સામો પાસ તુ કાળ વિચાર
તિથીવારના અવયયોગ દોહરા.

પડવે સ્થાવર પરહરો, બીજે તો ભ્રગુવાર;
ત્રીજે મુરો વરજીયે, ચોથે ખુધ નિરધાર. ૨૦૭
ભોમ પાંચમે પરહરો, છઠ રૂઢિરમાં જાણ;
એમજ તિથીને વારનુ, જ નિ. કહ્યું પ્રમાણ. ૨૦૮
ચડયો બળી વાળી હણ્યો, રામ ભમાડયા રાન;
ઝટ જમડા લે તેહને, કળી કાળ તું માન. ૨૦૯
ચંદ્ર જોવા વિશે. અખાછપયની ચાલ.

પંચમ જન્મો, ત્રીજો શીરા, છઠો આઠનાંમો પિઠદીરા;
સાત ખારમો પાય ધરીજ, ચોથો બીજો હાથ કહીજ;
દશ અગિઆરો રૂદે ધરાય, ચંદ્ર એજ રીતે ક'વાય.

ચોપાઈ.

શીરા ચંદ્રમા દ્રવ્ય બંધાય, હાથે હૃદયે ધણુ મુખ થાય;

પાય ચંદ્ર તો કલેશ જણાય, પીઠ ચંદ્રમા મર્ણી ખતાય.

ચુડાના મુહુર્તની તિથીવાર દોહરા.

સામ શનિશ્વર ચુડિસો, જો રાતો પુધવાર;

નિશ્ચય તે કામની મરે કે એના ભરથાર. ૨૧૨

ચોથ નામને ચૌદશે, જો પેરે ગજદાંત;

મરે તોય તે કામની, મરે કંથ નવ ભ્રાંત. ૨૧૩

શકુન વિશે છીંક વિચાર. ગોપાલ.

હવાં સુણો સહુ છીંક વિચાર, સકળ શુભાશુભમતિ અનુસાર

છીંક પુઠની કુશળ ઉચ્ચાર, કારજ એથી સરે નિર્ધાર.

સનમુખ છીંક કરાવે રાડ, છીંક દાહિની દ્રવ્ય નસાડ;

હિંચી છીંક ગણો જયકાર, નીચી છીંક થકી ભયધાર.

છીંક આપણી ખહુ દુખદાઈ, એવી છીંક વિચારો ભાઈ.

છીંક મુંઘણી છળ કરિસીન, છીંક ખોટી જણો કુળહીન

દોહરા.

વાંઈ ઉચી પીઠની, છીંક કાઠી સુખકાર;

નીચી સનમુખ દાહિની, આપણી છીંક અસાર.

શ્વાનના શકુન સોરઠો.

દક્ષિણ પગથી શ્વાન, દક્ષિણ અંગ પુજાળશે;

આંખ કુસ્વકર કાન, રિઠ્ઠી વૃદ્ધિ જય સુખ ગણો.

દોહરા.

દક્ષિણ પગથી શ્વાનજો, ખણે ખાજ નિજ શીરાં;
રાજ લાભને ઉદર સુખ, કંઠ ગુદાધન દીરાં. ૨૧૮
હૃદય કંધ આદર અધિક, નાક મહા સુખકાર;
પિઠથી વાહન લાભ છે, દીસે સુખ અપાર. ૨૧૯

સોરઠો.

એ અંગે જો શ્વાન, ખાજ ખુજાગે વામથી;
તો ફળ અશુભજ માન, કાજ કરો નવ કો તમે.
દાહરા.

ગમન સમે જો શ્વાન નિજ, કુકુડાવે કદિ કાન;
હાય અશુભ ફળ કામલું, સાચું ભડાળી માન. ૨૨૦
સોરઠો.

શ્વાન ઘણાવે અંગ, લોટે મહીપર કે પછી;
હાય ધારણા ભંગ, એજ શકુન ભુંડા ભણો. ૨૨૧
દાહરા.

શરાભ મહિપી નર ચઢ્યો, લડતી મળે મંજાર;
શ્વાન મહિપ માણસ લહે, એ સદુ અશુભ વિચાર. ૨૨૨
ચોપાઈ

એકશુદ્ર એ વૈશ્ય અસાર, વીંપ્ર ત્રણ ક્ષત્રીમુણચ્યાર;
સનમુખ આવે જો નવનાર, શકુનભલા તું એજ વિચાર. ૨૨૩
ઊર્શન નકુલનું જો કદિ થાય, અથ સરે સંપતિજ ખતાય;

કુશળ હોય ધરમાં સહુ જાણ, પુરામનોરથથાય પ્રમાણ. ૨૨૬
વામ ભાગ લે ચક્રવા ચાર, શુભ તે શકુન તુજ મનધાર;
કહુછું બીજા શકુન હુ સુખકાર, ચીત દર્ધ મુણ્ણે નરનાર
સમસ્ત શકુન—ચોપાઈ

ગમન સમાની વાત જીવીજ, શૂકન ભલા સુખકર ગણિલીજ
સહુજવાયુસુખદમન જાણ, હોય ત્રિવીધી અનુકુલ આણ.
પૂરાં સર્વ મનોરથ હોય, શકુનતાણું કુળ તું શું જોય;
લેજ મુહુર્ગીણિ સુ મન ઉછંગ, ભરિ આવે ઘટકોજળગંગ
મળે આવતી આ રિતિનાર, તે શુભ શકુન નકી તું ધાર;
સરે શકુન જોતાં સહુકાજ, મેળ બહુ છે શકુન તણાજ.

દોહરા.

ભમરી બોલે ચાલતે, એ તુ શકુન શુભ જાણ;
નકી બતાવે હે પ્રિયા, હોરી કાર્ય પ્રમાણ. ૨૩૧

ચોપાઈ.

દીસે કાચલ તરૂને ડાળ, શુભ કારજ થયું એ સંભાળ;
દહીં માહલી જે સામું થાય, શકુન સમું નવ કોઈ ગણાય.
મગ ત્રિપ્ર પોથી લઈ બેય, થયું કાર્ય મુખથી તું કૈય;
શકુન અવર મુણ્ણે સુખકાર, લાભ મળે નવ જેમાં વાર.
સન્મુખ વત્સ ધવાડે ગાય, અવર એથિ શું શકન ગણાય
શકુન એજ સહુમાં ગણ ત્રષ્ટ, કુળ નવ પામવું જેથી નેષ્ટ.

दोहरा.

भ्रुगु झणो डापी दध, पास कदी यावत;
 भणे षडु धन भोमने, आदर भाव मिलंत. २३५
 अकण अकरो ने वृषभ, पांच भेंश षट श्वान;
 तण गायो गण सात तण, अे नव सुष कर मान.
 योपाध

ज्योले तेतर प्रात समेण, गमत सुषेकर कांठ न भेण;
 दक्षिण ज्योले जे जे पडार, सुष तेथी षडु सारे शार.
 काणी अकली उदुधु श्वान, शरभ जीध वणी कागतुं मान;
 यालंतां याले देभाय, धन प्राप्ती लडणी कुं थाय. २३६

दोहरा

श्याम अकलि वामे दिशे, ज्योले तुं सुषकार;
 नाद सायने घो तणो, दर्शन दुष अपार. २३७
 आवे दक्षिण वामथी अकली ललि यालंत;
 दक्षिण याले शुभ गणो, अशुभ सधू टालंत. २३८
 वामेथी दुर शब्दथी, मन वांचिछत कुण होय;
 आगण दक्षिण पडणे, मडु अशुभ तुं जेय. २३९
 वाम दक्षिणां नडि ललां, शीछ रोगि सोतार;
 शियाण ज्योले योदिसा, सांजे अशुभ विचार. २४०
 श्रुलावे निलकंठ पर, देषे जे जन डाय;
 यो'ये प्राणी कुशणथी, कारण पुडं होय. २४३

ચોધાઈ.

નીલકંડપર રેલાવંત; વામેથી દક્ષિણ આવંત;
પંચીને પ્રાતઃસુખ ઘાઈ, જાણેરથી વામે શુભ ભાઈ. ૨૪૪
દોહરો.

જો ઘોડે વાયસ નકી, મીઠું સૂર પ્રસન્ન;
શુભ ફળ તો જાણિયે, પ્રાપ્ત થાય ધન અન્ન. ૨૪૫
ચોધાઈ.

દક્ષિણ સસલાથી જાય ધાર, આગળ ઘોડે તો સુખકાર;
ઘોડે ધીરે ગમન ન થાય, દર્શનનોજ નિષેધક થાય.
દોહરો.

જો વામેથી દક્ષિણે આવે મચ્છો લઈ;
પ્રભાત રૂપા રેલતો, ધન પ્રાપ્તી સુખ ઘઈ. ૨૪૭
દક્ષિણથી વામી તરફ, આવે બહુ હિડતાલ;
સાંજે રૂપા રેલ તો, સુખનો ઘિસે તાલ. ૨૪૮
સારહો.

પશુ કે છવ પ્રભાત, સાંજે મહદારી સુખદ;
ગણ આ સાચી વાત, એથી ઉલટે દુખ બહુ. ૨૪૯
દોહરો.

મૂગ વામેથી દક્ષિણે, આવે જો તતકાળ;
લક્ષ્મી તણી પ્રાપ્તી કરે, ચાલે પ્રાતઃકાળ. ૨૫૦

दक्षिण्यथी वामा हुरण, आवे सडु तो ज्ञान;
मणे सुप्य अडु अट नकी, आदये सांय प्रमाण. २५२
सुका वृक्षपर सुर्य लण्णि, वायस करे विलाप;
कडार ज्योती वाणी तो, डोय अडु गणनाय. २५२
लोमडी दहिया दक्षिणे, हेजे जे कटी डाय;
मन वांञ्छित इण अट मणे, नव वांचो कदि डाय. २५३
सोरहो.

मयुर अग सुप्यकार, ज्ञातां सारा शुक्न छे;
पीक कुकडो शुक्धार, वामा ज्योले तो लजां. २५४
दोहरा.

गणाय ज्ञातां अपशुक्न, आवतां सुप्यदाय;
ज्ञातां जे छे शकुन शुभ, आव्ये लला न थाय.
सोरहा.

शकुन शुभाशुभ जम, डोय पास तो नेवु इण;
दुरथी दुरज अम, कडे लडणी से द्वयथी.
उतर अने धिशात, प्रातःकाणे पुर्व दिश;
ललि सांजे तुं मान, नैइत्य पश्चिम दक्षिणी. २५७
दोहरा.

जमन सभे पक्षी रटे, ज्येशी वृक्षइण डाय;
दिशा इडीमां तो इडुं, अशुक्न नाजे जाय. २५८

શકુનવાસ દોહરા.

આદિત્યવાર ચમારધર, હજમ રાનિયે વાસ;
મંગળ દિનધર કાછિયા, ખુધે ઘોખોની પાસ. ૨૫૮
ગુરુવારે આહ્લણ ધરે, વણિક ધર ભૃગુવાર;
રાનિવારે ગણિકા ધરે, વાશ શકુનનો ધાર. ૨૬૦
ચોપાઈ.

ગયે નિશા કઈ હોય વિચાર, અક્ષત જળ પુંગી લઈ ધાર,
આંવે ખોલ રૂડાથી ધર, શુકના શુકન તણી એ ધર. ૨૬૧
પુંગી અક્ષત તોય ચઢાય, નિજ કામે ભડાણી કે' જાય;
પુછે તેને વાર રામેત, ફળ મળશે નહીં છે સંકેત ૨૬૨
ખોલે રાત્રી રવી મંગળ વાર, અગ્નિ વાયુના દુષ્પમાંધાર;
શામ અહસ્પતિ ભ્રુગુ એ જાણ, તન ધન નારી સુખ તુષ્ટમાણ
મળે ખેય શુભમહુ શુભ ભાઈ, ખેજોઅશુભ માહુદુષ્પદાઈ;
શુભ અશુભ મળે મધ્યમ ભાષ્ય, વિચાર તું આ મનમાં રાષ્ય

છાવકી અને કરકાંટા વિચાર દોહરો

પડે છાવકી અંગપર, કરકાંટા ચટિ જાય;
વાર તિથા નક્ષત્રનું, ફળ સંકુ હવાં જણાય
| તિથીફળ દોહરો

પડે છાવકી જો પડે, સરર ચઢે જો અંગ;
રોગ વધારે વેગથી, કરે શકનીના ભંગ ૨૬૬

ચોપાઈ.

દ્વિતિયામાં ધનરાજ ખતાય, તૃતિયામાં પણ લાભજ થાય;
 નકી ચુતુરથી એ ખડુ દુઃખ, પંચમિ તૃષ્ઠી અનનું સુખ.
 સપ્તમી આઠમ દશમી નામ, સુખે ન રેશું થાયે કામ;
 પુત્ર લાભ એકાદશી હોય, દ્વય લાભ દ્વાદશીયે જાય.
 ત્રયોદશીએ આવે સિદ્ધિ, ચતુર્દશી નાસે સદુ રિદ્ધિ;
 અમારા પુન્યે ધનમતિ જાય, સરઠ ચઢે કૂળ અગુભ જણાય
 વારકૂળ દોહરા.

રાત્રી રવી મંગળવાર દિન, મૃત્યુ ખડુ ભય હોય;
 સોમ બુધ ગુરુ શુક્રમાં, લાભ ઘણેરો જાય. ૨૭૭

નક્ષત્ર વિશે ચોપાઈ.

અશ્વત્થીમાં આરોગ્ય ખતાય, ભરણી માંહી રોગ ખડુ થાય
 કૃતિકા કવ્ય નસાડે જાણ, સંપત્તી મૃગશીર રોહિણી માણ
 આડ્રાર્થી મૃત્યુજ જાય, પુષ્ય પુનર્વસુ ધન ખડુ હોય;
 અરજેષાધાક જીવ વિનાશ, મઘાય પુર્વા જીવન આશ;
 ઉત્તરા ચીત્રા હુસ્તજ સ્વાતિ, ઘરમાં સદુ શુભ કાંઈન ભ્રં
 કરે વિશાખા ધનનો નાશ, અનુરાધામાં રાજ્યની અ
 જોડા જો નક્ષત્રજ હોય, મૃત્યુ તણી ભીતી તો જાય;
 મુળ પુર્વાષાડા એ જાણ, અને ઉત્તરાષાડા આણ. ૨
 શ્રવણ તારકી એથી સાચ, હોય સુખમાંનો ભસિવ

ଶୁଭ କୁଳ ହେ ଐ ମନମାଂ ଧାର, ସାର ଗୁଣ ତୁଂ ସର୍ବ ବିଧାର।
 ଘୋଡ଼ରାଂ

ଜାଣୁ ଧନେଷା ଶତ ଲିପା, ମୃତ୍ୟୁଦାୟକ ଛାୟ;
 ପୁଞ୍ଜି ଲାଘ୍ରଥୀ ଉତ୍ତରା, ବିଞ୍ଚକାର ନକ୍ଷି ଜ୍ୟେ। ୨୭୫
 ରେବତୀ ଆୟୁଶ ଦାୟନୀ, ଜାୟ ଐ ଥକ୍ଷି ରୋଗ;
 ଛାପକୀନା ବଞ୍ଚି ଶରଣୋ, ଆ ଶାଢ଼ୁ କର୍ଥସୋ ଯୋଗ। ୨୭୬
 .ଲଗନକୃଣ ଯୋଷାର୍ଥ.

ଐପ ଶୁଭ, ବୃଷ ପଶୁନା ସଂତ, ମିଥୁନୋରୋଗ ଉଡ଼ୁଣ ବଘଂତ;
 କ୍ଳେଶକର୍କ୍ଷିଂଢ଼େ ସୁତ ଲାବ, କନ୍ୟା ଧନଧୀ କରେ ନ ନିଲାବ।
 ତୁଳା ଅପାବେ ଉଡ଼ୁ ଧନ ଜାଣୁ, ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀକ୍ଷିକ୍ଷିକ୍ଷିକ୍ଷି ଲାଭ ମନ ଆଣୁ;
 ଧନ ବଞ୍ଚି ମକ୍ଷି ଉଡ଼ୁ ଧନ ହେୟ, କୁଂଳ ବସ୍ତୁନୀ ଛାନୀ କ'ଥ;
 ମୀନ ଲଗନଧୀ ଜାଣୁ ନ ସୁଧ, ସଂତାପେ ଉଡ଼ୁ ଗାଞ୍ଜୁ ଡ଼ୁଂ କୁଧ;
 ଶୁଭାଶୁଭ ସୁଖୀ କୃଣ ମନ ଧାର, କ' ଲାଞ୍ଜି କରେ ପ୍ରଥମ ବିଧାର।

